Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 81. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 1-го ТРАВНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. SATURDAY, MAY 1, 1982 No. 81. VOL. LXXXIX.

ВЛАСНІ ДІТИ ІҐНОРУЮТЬ МИХАЙЛА ПОЛОВЧАКА

Чикаґо, Ілл.—„Ню Иорк Таймс" з 28-го квітня помістив довшу розвідку власного кореспондента Натаніела Шепперда, мол. про „напружені відносини" між батьком Михайлом Половчаком і його сином Володимиром, який, як відомо, разом із сестрою Наталкою вибрали волю і залишилися в Америці, коли батьки, „розчаровані" Америкою, літом 1981 року повернулися в СССР.

„Коли б я був громадянином Німеччини чи Франції, я ніколи б не мав цього клопоту, але тому що я громадянин Совєтського Союзу я став жертвою розгри між двома державами-велетнями", — сказав Михайло Половчак кореспондентові.

Він приїхав знову до Америки, щоб продовжувати старання перед американським судом повернути йому „батьківське право" опіки над сином Володимиром. Володимир, як знаємо, одержав релігійний азиль від Уряду ЗСА і не хоче повертатися в Совєтський Союз.

Михайло Половчак з дружиною Анною і трьома дітьми прибули було до Америки на запрошення однієї з сестер М. Половчака в Чикаґо. Тут він розчарувався і вирішив повернутися в Україну, де, — як він каже, — він „жив у вигоді, працював шофером автобуса, мав власну хату і авто". Проте його діти, дочка Наталка і син Володимир, були вповні задоволені своїм життям у вільній Америці і тому вони „втеклц" до кузинів, відмовившись повертатися з батьками назад в СССР. Тому, що Наталка тоді мала майже 18 років, вона могла сама рішати про себе, але Володимир — малолітній, і тому його батько хоче вирішувати замість нього.

Описуючи свою зустріч з дочкою і сином 16-го квітня ц.р., Михайло Половчак сказав: „Їм цілковито сполоскано мозок. Вони тільки те й говорять, що почувають себе щасливими і не хочуть повертатися до рідного краю. Моя дочка мені сказала, що я не є вільною людиною і що мене супроводить весь час чоловік із совєтської безпеки (КҐБ)."

М. Половчак далі сказав, що два чоловіки, яких він не хотів назвати, були присутні під час майже тригодинної розмови батька з сином, що, очевидно, настроїло дітей неґативно, але він все таки „любить своїх дітей як батько". Він привіз їм з України чоколяду, кольонську воду, парфуми та українські вишиті речі.

М. Половчак теж сказав, що Володимир впевняв батька, що якщо б він повернувся додому, то його покарали б, поставили б під суд і заслали б у концентраційний табір. На це батько мав начебто заперечити, що як батько, „чи хотів би він забирати сина до рідного краю, знаючи, що його там чекає кара?"

М. Половчак далі розказував про батьківську і материнську тугу за дітьми і впевняв, що відчуження його дітей почалося з того часу, коли вони почали їздити з їх кузином, також на ім'я Володимир, до ресторанів і до Української Баптистської Церкви, проти чого протестували батьки, бо начебто батько і його родина належать до Української Католицької Церкви (самозрозуміло, що М. Половчакові не дозволили совєтські „опікуни" сказати про те, що Українську Католицьку Церкву совєтська влада брутально зліквідувала і поставила її „поза законом" у СССР).

При кінці Михайло Половчак оскаржив у втечі його дітей „українських націоналістів і баптистів" заради якихось „політичних маніпуляцій".

Остаточне рішення про опіку над 14-літнім Володимиром спочиває в руках іллинойських стейтових судів. Але навіть коли б батькам Половчака вдалося виграти судову справу, то й тоді Федеральний Уряд вже поробив всі старання, щоб запобігти насильному поворотові Володимира до СССР. Ця процедура триватиме довго, а через три з лишком років Володі сповниться 18 років і тоді він сам матиме незаперечне право лишатися в Америці.

ПОЧИНАЮТЬ ЗВІЛЬНЯТИ ПОЛЯКІВ З ТАБОРІВ

Варшава, Польща.—Пресові аґентства інформують, що Військова рада національного спасіння, чи як її в Польщі називають „військова хунта", головою якої є, як відомо, сам Войцєх Ярузельскі, рішилася на звільнення першої групи ув'язнених в числі біля 1,000 осіб і знесення деяких заборон встановлених після проголошення воєнного стану.

Військова рада однак застерігає собі право поновно арештувати звільнених і посадити їх назад до ізоляційних таборів, якщо вони знову будуть активізуватися у політичному житті, або діятимуть проти законів країни. В повідомленні сказано, що влада вже правдоподібно звільнила Яна Куляя, голову селянського відділення профспілки „Солідарність". Ця так звана амнестія не відноситься однак до голови Крайового комітету вільної профспілки Лєха Валєнси, не зважаючи, що у справі його звільнення інтервеніювали Папа Іван Павло II, примас Польської Римо-Католицької Церкви архиєпископ Юзеф Ґлємп, багато західніх профспілок та голів держав.

На Заході поширились також поголоски, що Папа погодився відкласти свою подорож до Польщі літом цього року в заміну за концесії уряду прем'єра В. Ярузельского в ділянці прав людини і що звільнення першої тисячки треба завдячувати Ватиканові і взагалі церковним чинникам. Релігійне піднесення і націоналістичні настрої викликані першою візитою Папи в Польщі в 1979 році перестрашили польських режимників і їхніх московських протекторатів, — кажуть політичні спостерігачі, які також пов'язують поїздки архиєпископа Ю. Ґлємпа до Ватикану з подіями в Польщі, знаючи, що Церква в загальному опонує до проголошеного воєнного стану і засуджує репресії та потоптання прав „Солідарности". Перед своєю черговою поїздкою до Ватикану архиєпископ Ю. Ґлємп зустрінувся на довшій розмові з прем'єром Ярузельским, під час якої він поновив свій раніший заклик звільнити з ізоляційних таборів усіх жінок і відновити переговори між трьома основними чинниками в Польщі — урядом, Церквою і вільною профспілкою „Солідарність".

Також з Бонну, столиці Західньої Німеччини інформують, що там західньонімецький уряд отримав від багатьох польських науковців і літераторів прохання долучитися до протестів західнього світу у справі підтримки для „Солідарности" і припинення торговельних зносин з Москвою і Варшавою поки вони не відкличуть воєнний стан і не звільнять ув'язнених профспілкових діячів. Подібні листи-петиції польські науковці вислали також урядам інших західніх держав, стараючись таким способом допомогти рідному народові і ув'язненим землякам.

Арґентина проголосила бльокаду Фалькляндських островів

Буенос Айрес, Арґентина. — Ще заки проклямована Великою Британією бльокада Фальклядських островів увійшла у життя в п'ятницю вранці, 30-го квітня, Арґентина проголосила бльокаду зі свого боку на тих самих теренах і водах. Бльокада проголошена Арґентиною зразу увійшла в життя. Арґентинська хунта видала наказ своїм збройним силам у тому обширі заатакувати кожен британський корабель і літак, що появиться.

В часі, коли арґентинська хунта проголосила свою бльокаду Фальклядських островів, значна частина британської фльоти вже були в районі тієї бльокади, тобто в водах у відстані 200 миль від берегів тих островів. Так само на островах уже були бойові групи спеціяльних призначень. Досі невідомо, як арґентинське командування плянує переводити свою блокаду в життя, атакою на британські кораблі й літаки, як тільки вони появляться в полі досягу збройних арґентинських сил, щоб таким чином перебрати ініціятиву, а чи чекатиме на ініціятиву британців. З добре поінформованих кіл в Буенос Айресі подають, що арґентинська команда островів видала доручення своїм частинам зайняти важливі стратеґічні пункти на головному острові та в районі найбільшого порту і столиці Стенлі. Деякі коментатори припускають, що своїм проголошенням бльокади арґентинська хунта хоче піднести мораль своїх вояків на Фальклядських островах та ослабити внутрішню опозицію до політики хунти.

В ЕЛЬ САЛЬВАДОРІ ОБРАНО НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА

Сан Сальвадор, Ель Сальвадор. — Після довгих переговорів сальвадорським політичним партіям вдалося за допомогою військових кіл осягнути компроміс і вибрати центристського президента, який формально не пов'язаний з ніякою політичною партією, хоч своїми поглядами близький до християнських демократів. Новим президентом став Альваро Альфредо Маґаня, з професії банкір, який має 56 років.

До вибору Маґані президентом не обійшлося без внутрішнього конфлікту між правими партіями, які створили були бльок на чолі з Націоналістичним республіканським союзом. Голову того союзу Роберта д'Обуіссона обрано президентом парляменту. Одначе на тому принаймні покищо скінчилася співпраця правого бльоку, бо вже у виборі президента члени того бльоку розійшлися і Партія національної згоди разом з християнськими демократами підтримала кандидатуру Маґані. Завдяки тому представник Партії національної згоди, Рауль Моліна Мартінез, дістав пост першого віцепрезидента, а представники двох інших правих груп дістали пости другого й третього віцепрезидента.

Президент Маґаня виконує владу провізирочно, бо після схвалення нової конституції парляментом будуть переведені вибори вже на підставі нової конституції. Заки до того дійде, повновласті президента будуть значно обмежені, бо конституанта ухвалила вже такі закони, які значну частину державної влади пересуваюь на парлямент та які відкликали численні законні повновласті, що їм признано президентом тієї країни.

Переговори в справі бюджету не дали успіху

Вашінґтон. — До особистої розмови президента Роналда Реґена із спікером Палати Репрезентантів, Томасом О'Нілом, в справі державного бюджету прив'язувано загально велику увагу, сподіваючись розв'язки існуючого конфлікту, одначе довга зустріч тих двох високих достойників яка тривала понад три години, не дала успіху.

Розмова, як подають з оточення Президента була дуже жива, а не раз гаряча. Президент твердо обстоював свої попередні позиції в справі схвалених уже податкових полегш, збільшеного оборонного бюджету, скорочень різних позицій із суспільних видатків, а О'Ніл не менше рішуче намагався переконати Президента в конечності зменшити державний дефіцит і в тій цілі піднести податки, або відкликати принаймні частину схвалених полегш та повернути різні видаткові позиції з соціяльної допомоги. Наслідком неузгіднення постави обидвох сторін бюджетова дебата знову повернулася до комісій і підкомісій та кулюарів Палати Репрезентантів, де Демократична партія має більшість. Коментатори публічних засобів масової інформації прогнозують, що бюджетові розходження стануть важливою частиною цьогорічної виборчої кампанії, якої значення підкреслене тим, що це буде половина каденції президента Роналда Реґена й висліди тих виборів будуть вагомим показником настроїв американського суспільства.

Президент Реґен заповів, що він готовий на всякі компроміси, щоб осягнути двопартійну однозгідність у цій важливій справі, але задалеко він піти не може й зректися основ своєї господарської політики. О'Ніл заявив після невдалих розмов, що з боку Президента заповідженої уступчивости не було й тому він мусів відкинути всі пропозиції Президента. Представники привладної Республіканської партії підкреслюють, що спікер О'Ніл від самого початку, коли він відмовився сісти за столом біля президента Реґена, виявляв контроверсійність, а не бажання осягнути компроміс.

Після невдачі тих розмов -представники Демократичної партії вели окремі розмови з представниками Республіканської партії у цій же самій справі — мабуть постане потреба для Президента звернутися безпосередньо понад голови членів Конґресу до громадськости ЗСА з відповідними виступами в телебаченні та радіо.

ПОМИЛКА В ОЦІНЦІ МАЙНА

У „Заяві та заклику" Головної Контрольної Комісії УНСоюзу („Свобода", середа, 28-го квітня ч. 78) трапилася друкарська помилка. Надруковано, що „Майно УНСоюзу зросло на день 31-го грудня 1981 року до суми 45,600,862 дол.", а має бути — 46,600,862 дол. — Ред.

Громада гідно вшанувала Едварда Козака

Дітройт, Миш. (і. К-н). — Щоб вшанувати мешканця Дітройту, одного з найвидатніших сучасних артистів-малярів, сатирика-письменника і журналіста, з нагоди його 80-річчя, заснувався окремий ад гок Комітет під головуванням Богдана Лончини. В суботу, 24-го квітня ц.р., у великій залі Українсько-Американського Об'єднання у Гемтремку відбувся урочистий бенкет. Присутніх було коло 400 осіб, а святковий настрій підвищував факт, що прибулі численні громадяни, приятелі та звеличники творчости Едварда Козака з різних закутин ЗСА та Канади.

Мистець Едвард Козак

Відкрив бенкет голова Комітету Б.І.Лончина і передав провід інж. В. Колодчинові.

Отець д-р С.Саболь, ЧСВВ, промовив молитву, після чого один із двох тостмайстрів інж. В. Колодчин відчитав тексти двох привітань — від Патріярха Йосифа з Риму й Митрополита Стефана з Філядельфії. Згодом В. Колодчин відчитав довгий список установ і організацій та приватних осіб, які надіслали письмові привіти, започатковані привітами від НТШ Америки та НТШ Канади. Перед вечерею відбулася коротка мистецька програма, в якій виступили мецоcопрано Христина Романа Липецька. Вона проспівала три українські пісні, а Марія Лісовська, яка акомпаньювала співачці, заграла фортепіянове сольо.

Заповіджений у друкованій програмі письменник-гуморист Іван Керницький захворів і не приїхав, але надіслав свій привіт, насправді гумористичний нарис, що його відчитав В. Колодчин.

Редактор Іван Кедрин ствердив на вступі, що йому 80 років Едварда Козака „ні трохи не імпонують", бо вже понад рік тому відбулася в Ню Йорку подібна імпреза з нагоди його, Кедрина, 85-річчя. Промовець схарактеризував Ювілята, як унікальну появу в історії української культури — артиста-маляра з широким діяпазоном тематики і майстра рисунку, особливо у відтворюванні руху; сатирика-письменника, журналіста, редактора, ілюстратора та особливо карикатуриста, який безжалісно таврує неґативні прояви у нашому громадському житті своїм пером і кистю. Він впливає цим на формування громадської думки більше, ніж усі разом взяті газетні статті чи промови. Промовець назвав кількох творців української культури, які були водночас артистами малярами і поетами-письменниками — Шевченка, Грищенка, Масютина, Гординського, але понад усі творчі заслуги Едварда Козака ставив його особистий характер і його постать, як патріярха роду Козаків, репрезентованого на тому вечорі трьома поколіннями.

Привіт від голови Об'єднання мистців-українців в Америці скульптора М. Черешньовського і свій особистий виголосив мистець Л. Гуцалюк, який прилетів з дружиною з Ню Йорку. З Ню Йорку прибув теж артист-маляр Я. Вижницький з дружиною, з Торонто — мистець М. Левицький, з Вінніпеґу — Роман Коваль, крім писутніх двох синів Ювілята, мистців Юрія і Яреми,. Андрій Лятишевський відчитав два короткі нариси з останньої книжки Е. Козака „На хлопський розум". Короткий привіт виголосив ще мистець Мирон Левицький, який пригадав, як большевики після

(Продовження на ст. 4)

У світі

НА ЗАХІДНЬОМУ БЕРЕЗІ ЙОРДАНУ ТА В ҐАЗІ знову вибухли антиізраїльські заворушення. Центром тих заворушень став цим разом Наблюс, одне з найбільших міст на Західньому березі Йордану, заселене арабами. Власне в тому місті ізраїльська влада перед декількома тижнями усунула арабського посадника міста Бассама аль-Шака за публічне пропаґування його протиізраїльських і прихильних до ПВО переконань. У часі заворушень в Наблюсі демонстранти поранили ізраїльського вояка, після чого командир тієї частини, до якої належав поранений, наказав відкрити вогонь по демонструючих. Наслідком того було коло 10 поранених, здебільшого молодих людей, але не було вбитих. У великому таборі для втікачів Аскар під Наблюсом також дійшло до зудару між демонстрантами, які підпалили купи вживаних автомобільних коліс і під прикриттям диму зблизилися до поліційної станиці. Одначе станиці не здобули, бо військо їх відтіснило. Були подібні випадки і в інших містах.

ДОКЛАДНІ Й ПЕРЕВІРЕНІ ДАНІ ПРО ПРОДАЖ зброї різними державами в світі виявили, що першим продавцем зброї у світі є Совєтський Союз. Таким чином Совєтський Союз має місце „головного торгівця смертю", як це називається в міжнародній пресі. Совєтський Союз продав 1979 року зброї різним країнам і підпільним організаціям на суму 9,6 більйона долярів. В той час, коли ЗСА продали тільки на суму 5,1 більйона долярів і то тільки леґітимним державним урядам. Юджін Ростов, керівник урядового Аґентства контролі зброєнь і роззброєння, заявив, що таке масове поширювання модерної зброї є головною причиною і доказом „анархії, страху і паніки в багатьох частинах світу". ЗСА займають друге місце в світі в ділянці продажу зброї, а на третьому місці є Франція.

ВІЙСЬКОВЕ КОМАНДУВАННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ республіки Ель Сальвадор повідомило, що боротьба з партизанами в провінції Моразан потягнула за собою численні жертви серед вояків. В місті Сан Франціско Ґотера, розташованому 104 милі на північний схід від столиці, вже третій день тривають важкі бої з партизанами. Важкість боротьби виявляє факт, що за тих декілька днів загинуло понад 100 партизанів, а партизанське радіо Венцерамос повідомило, що з урядового боку загинули або були важко поранені 76 вояків.

З ВАТИКАНУ ПОВІДОМИЛИ, ЩО ПАПА Римський відкликав свою подорож до Польщі, яка мала відбутися у серпні цього року. Публічно заявив про це Примас і Архиєпикоп Польщі, який саме тепер перебуває в Римі, Юзеф Ґлємп. Примас Ґлємп відбув довші розмови з Папою Іваном Павлом II і після того подав цю інформацію. Плян Папи Римського відвідати Польщу з нагоди відзначування 600-ліття Ченстохови і релігійного осередку в ній запало ще минулого року на початку грудня. Але випадки в ніч з 12 на 13 грудня, впровадження воєнного стану, арешти численних польських діячів, переслідування населення і всякі інші шикани з боку комуністичного уряду витворили таку ситуацію, в якій Папа мусів відкликати це рішення. На запит, чи Папа все ж таки поїде згодом до Польщі навіть коли б теперішні відносини не змінилися, Архиєпископ сказав: „Ні, доки там положення не заспокоїться".

ГРЕЦЬКИЙ УРЯД ПОВІДОМИВ ОФІЦІЙНО, що лідер Лівії Муаммар ель-Каддафі відкликав свою візиту в Атени, яка мала початися вже в п'ятницю, 29-го квітня. Речник грецького уряду Дімітрі Марудас пояснив, що відкликання тієї візити зв'язане з іншими обов'язками Каддафі. Що це за обов'язки, він не пояснив, але додав, що візита „повинна відбутися колись пізніше". До цієї візити грецький уряд зробив великі підготовчі засоби, а між ними превентивно арештовано різних підозрілих осіб. Особливу проблему представляли лівійські втікачі, серед яких принаймні сотня займається політичною акцією проти Каддафі. Їх усіх треба було арештувати. Грецька поліція приготовила понад 3,000 спеціяльно підібраних поліцаїв і сконцентрувала їх у Атенах.

ОДИН ІЗ ПЕРВІСНИХ членів правлячої хунти в Нікараґуа Еден Пастора, якого усунено від впливів, після чого він був змушений виїхати за кордон, відбув пресову конференцію в Сан Хозе, столиці Коста Ріки. На тій конференції він поінформував й удокументував своє твердження, що хунта в Нікараґуа відкинула багатопартійний, плюралістичний характер, а в цілості стала комуністичною прибудівкою та що вона зовсім плюново проти волі населення та попередніх плянів революційного центру, який перевів революцію в Нікараґуа, опридлилася по боці Совєтського Союзу і стала його фактичним сателітом. Тепер привладна хунта в Нікараґуа не лише слідом інших комуністичних режимів заперечує й ломить людські права, але й переводить терор проти різних груп населення.

В Америці

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА РОНАЛДА Реґена вирішила застосувати більш строгі заходи, щоб перешкодити напливові нелеґальних еміґрантів з Латинської Америки, а в найближчому майбутньому старатиметься змінити також еміґраційну політику у відношенні до еміґрації з країн Південної Азії, бо в противному випадку вони можуть змінити цілковито обличчя Америки, — кажуть речники Служби іміґрації і натуралізації. Вже сьогодні, згідно з новими правилами, в'єтнамці, які тисячами на примітивних човнах продістаються до Таїляндy, мусять представити еміґраційним властям ЗСА достовірні документи, що вони близько посвоячені з кимсь в Америці, або довести, що їх переслідують за співпрацю з американцями з часів війни у В'єтнамі. Нові зарядження Адміністрації не відносяться до тих в'єтнамців, які у числі понад 5,000 осіб вже перебувають в таборах для втікачів у Таїлянді.

У ДРУГОМУ ДНІ ПРОЦЕСУ ПРОТИ ДЖАНА ГІНКЛІ, атентатника на президента Роналда Реґена, федеральний окружний суддя Беррінґтон Паркер погодився, порозумівaючись з обороною, на 22-ох членів лави присяжних і прийняв до відома заяву прокуратора, що Джеймс Брейді, який ледве не заплатив життям від куль атентатника, і президент Роналд Реґен не будуть покликані як свідки прокуратури. Департамент справедливости погодився з опінією лікарів, що пошкодження мозку у Брейді є дуже поважне і він, як свідок прокуратури, не міг би повністю виконати покладених на нього сподівань. Зрештою, як каже прокуратор, він може й дещо не пам'ятає після кількох операцій мозку. Суддя Б. Паркер не дав своєї згоди, щоб членом лави присяжних був кореспондент Сі-Бі-Ес Билл Плент.

ПРАЦІВНИКИ СЛУЖБИ ІМІҐРАЦІЇ І натуралізації взяли активну участь у так званих „облавах на нелеґальних еміґрантів". Операція була переведена Службою рівночасно в кількох більших містах З'єднаних Стейтів Америки. Біля, 1,500 осіб нелеґальних еміґрантів, які прибули до цієї країни з Латинської Америки, були у висліді цієї акції заарештовані поліцією. Речники еміґраційної служби заявили кореспондентам, що ціллю широкозакроєної перевірки було звільнити місця праці, які займали еміґранти, тоді, коли американські громадяни вистоюють в чергах у пошуках за роботою чи за чеком з програми безробіття. Звільнені місця будуть заповнені безробітними американцями. Заарештованих, згідно із зарядженням Департаменту справедливости, звільнять з в'язниць, якщо вони підпишуть документи, що більше не старатимуться про роботу в ЗСА і покинуть Америку на протязі трьох місяців. Очевидно, всякої масти пацифісти і адвокати нелеґальних еміґрантів, зокрема ґаїтців, ведуть тепер сильну критику проти Департаменту справедливодти і Служби іміґрації й натуралізації, які, мовляв, порушили закони країни і вривались до помешкань та на місця праці, „як члени гітлерівського ґестапо". Не зважаючи на критику, Департамент справедливости буде продовжувати розпочату акцію.

ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ ЗАКУПУ нюйоркського щоденника „Дейлі Нюз" між тексаським мільйонером Джозефом Олбриттоном і власником газети чикаґською компанією „Трібюн" закінчилися безуспішно. Майже всі 11 профспілок, які репрезентують 3,500 робітників цього найбільшого в ЗСА щоденника, правдоподібно були причиною неуспішних переговорів, бо не хотіли піти на далекойдучі концесії, без яких Олбриттон не бачив можливости покращати фінансовий стан видавництва. Тепер речники профспілок звернулися до компанії „Трібюн", що вони зацікавлені в купівлі газети, але названа компанія відмовилась покищо від коментарів в тій справі. Не виключають можливости, що власники самі зацікавленні в концесіях профспілок і в задержанні власництва в майбутньому.

НА НЮЙОРКСЬКІЙ ЛЕКСИНҐТОН АВЕНЮ невідомий злочинець пограбував в білий день Ванесу ДюБой, кандидатку на звання Місс Америка з Гаваїв, зірвавши у неї золотий ланцюжок з діямантами вартости 7,000 долярів. „Я бачила, — заявила В. ДюБой кореспондентам, — як високий мужчина прямував у мою сторону і я хотіла його зручно оминути, але він вдарив мене сильно кулаком в груди, вирвав ланцюжок і почав втікати". Потерпіла заявила, що вона не дбає про гроші, але ця річ була подарунком її матері і вона з нею не розставалась ніколи. Поліціянт вуличного руху, до якого підбігла гавайка заявив їй, що він, на жаль не може нічого зробити, бо його тут поставили „тільки для виписування тікетів порушникам автомобільного руху".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to: "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

Чому злука Союзів?

Ще в часі найбільшого розвитку українського життя в Америці, коли нахлинула хвиля нової еміграції після Другої світової війни у 1949-50 роках можна було передбачити, що настане час, коли це наше буйно розквітле громадське життя буде корчитися. Можна було передбачити що при найбільших зусиллях, плянових і послідовних, можна буде сповільнити поступ природної асиміляції до англомовного оточення, але не можна буде його припинити, зліквідувати. І це природний також процес, що з щораз більшою відстанню часу, яка ділить поселення будь-якої національної групи від її виходу з рідної землі — притуплюється гін до громадської праці, притуплюється гін до гурту земляків. Можна і тепер передбачити, що настане час, коли настільки зміняться відносини, що молодечі організації (Пласт, СУМА, ОДУМ) чи наукові (НТШ, УВАН) будуть просто присилувані лучитися, єднатися, зосереджувати членство і фонди для кращого дальшого ведення праці. Зміна атмосфери може настати після провалу совєтської імперії та успішного використання українським народом шансу для державного відродження. Але приклад інших національних груп в Америці — зокрема німецької чи польської, отож таких, які мають свої національні держави в Европі — доказує, що громадське життя поселенців все одно мусить корчитися і що „комасація" мусить прийти на зміну „парцеляції".

Це найперша причина, чому вже в 1920 роках виринула ідея злуки Українського Народного й Українського Братського (раніше Робітничого) Союзів. Уже давно відбувалися наради всіх чотирьох союзів про справи, що ними всі вони зацікавлені. Тепер проблема набрала постільки реальних форм, що екзекутиви обох цих союзів вирішили поставити справу злуки на денний порядок їхніх конвенцій — найвищого обов'язуючого для союзів тіла. Цікаво, що асекураційний уряд в стейті Ню Джерзі, де зачартерований УНСоюз, поставився надзвичайно прихильно до концепції такої злуки і можна припускати що таке саме становище займає такий уряд в стейті Пенсильванія, де зачартерований Український Братський Союз. Для схвалення злуки конвенціями треба двох третіх голосів, — і треба сподіватися, що вони знайдуться, бо так вимагає добро кожного з цих союзів, так вимагає добро всієї української громади в Північній Америці та добро всієї української справи, бо цілі, завдання і практична праця кожного з тих союзів далеко переступають межі грошового забезпечення та охоплюють загальнонаціональні інтереси, сприяння рідному краєві в його боротьбі за визволення, розвиткові української культури в країнах поселення.

Кілька загальних статистичних даних. Український Народний Союз нараховує кругло 84,000 членів, Братський Союз — 22,000. Найвище число членства УНСоюзу було в 1970 році: 89,209. Це число знизилося із таких чотирьох головних причин: 1) природна асиміляція до чужомовного оточення; 2) зріст числа мішаних подруж, 3) переїзд людей з місця на місце по велитенській території країни і 4) загальна економічна криза. Членство в усіх українських установах і організаціях зменшується, а не зростає і також воно зменшилося у більйонових американських комерційних забезпеченевих корпораціях. Після злуки новий Український Народний Братський Союз нараховуватиме біля 100,000 членів. Майно УНСоюзу становить кругло 46 мільйонів долярів, майно Братського Союзу — 10 і півмільйона долярів. Сума забезпечення в УНСоюзі — кругло 128 мільйонів долярів, у Братському Союзі 28 — мільйонів.

Із поступом природної асиміляції, із зростом мішаних подруж, із заником первісного динамізму у громадському житті — багато власників членських грамот рішають згрошовити їх і перестають бути членами союзу. Це явище сумне, але правдиве. Завданням керівників української вільної громади є заздалегідь плянувати й організувати наше життя так, щоб створювати якнайкращі можливості дальшої праці і розвитку. Таким засобом є злука споріднених установ і організацій, в даному випадку — злука Українського Народного й Українського Братського Союзу. 30-та Конвенція Українського Народного Союзу зробить велике діло, коли схвалить таку злуку — це буде доказ національної і громадської зрілости всього членства УНСоюзу, яке вислало на 30-ту Конвенцію своїх відповідальних, свідомих існуючої ситуації делеґатів.

КОЛИШНІЙ ШЕФ ОБ'ЄДНАНИХ ШТАБІВ АРМІЇ ген. Дейвид С. Джовнс заявив кореспондентам, що „чим більше ми будемо говорити про замороження нуклеарної зброї і домагатимемося від Уряду ЗСА зректися від першого удару у випадку загрози, тим небезпечнішою витворюється ситуація можливости малої нуклеарної війни і аґресії ворожих до ЗСА сил". Він однак має зрозуміння до тих американців, які турбуються долею світу і стараються запобігти нуклеарній війні.

Володимир Левенець

НАБЛИЖАЄТЬСЯ КІНЕЦЬ БРЕЖНЄВСЬКОЇ ЕРИ

Популярний і широкопочитний журнал „Нюзвік" помістив у числі з 12-го квітня ц. р., довшу аналітичну статтю під заголовком: „Брежнєв — кінцеві дні" у якій кількох авторів розглядають проблеми: боротьби за наслідство на кремлівському олімпі, кризу комунізму в політичному і економічному аспектах, політику Москви у відношенні до країн вільного світу, зокрема З'єднаних Стейтів Америки і їхніх европейських союзників з НАТО, совєтську систему, яка вже давно перестала ефективно працювати, але до чого не признаються комуно-московські теоретики, та відношення комуно-московської імперії Китаю й до сателітних країн Східньої Европи.

Виглядає, що на Заході стає щораз то ясніше, що недуга Леоніда Брежнєва, генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР, щораз то більше погіршується і хто знає чи у зв'язку з цим над його головою не збираються чорні хмари. Про його недугу ще й далі в Москві говорять з великою обережністю, але інформації, які передістаються на Захід різними каналами — леґальними від дипломатичних представництв і акредитованих кореспондентів з одного боку і дисидентів та розвідчих центрів — із другого, вказують на те, що за кремлівськими мурами йде посилена боротьба за владу і що в найближчому майбутньому слід сподіватися змін у совєтській верхівці.

Леонід Брежнєв уже 17 років являється фактичним керівником великої московської імперії і людиною, яка останньо бодай назовні займала всі головні пости в Совєтському Союзі й ініціювала всі важливіші кроки совєтської внутрішньої і зовнішньої політики.

Контроверсійні інформації про особу Брежнєва і його хворобу почалися властиво не від часу його поїздки до Ташкенту, звідкіля його, правдоподібно, привезли в дуже поганому стані відразу до московського шпиталю для кремлівської еліти, а багато раніше. Наприклад, західньо-німецьким репортерам трапилася була ще в 1968 року нагода зфотографувати совєтського генсека у тому моменті, коли його дослівно підносили з крісла, з одного боку канцлер Західньої Німеччини Гельмут Шмідт і з другого-високий совєтський урядник з міністерства закордонних справ. Цю фотографію, не зважаючи на протизаходи совєтської влади, поміщено в усіх важливіших західніх газетах і вже тоді совєтським дипломатам за кордоном прийшлось кількакратно вияснювати „тимчасову фізичну недиспозицію" їхнього лідера, схованого старця, який подиктаторськи керує усіма імперськими справами.

На тему недуги Брежнєва кружляють в останньому часі прерізні чутки і коментарі. Одні політичні спостерігачі й аналітики підсовєтської проблематики твердять, що не зважаючи на хворобу, Брежнєв все ще міцно тримає у своїх руках Політбюро і унапрямлює працю Центрального Комітету КПСС; інші заперечують тій версії і кажуть, що втримування Брежнєва на дотеперішньому його становищі не тільки клопітливе для Москви, але також небезпечне з огляду на дуже скомпліковану міжнародну політичну ситуацію з якою він не вспіває давати собі ради. Прихильники другої версії твердять, що Брежнєв втримується на кремлівському троні лише завдяки тій обставині, що його найближчі співробітники з Політбюра не можуть узгіднити між собою його наслідника. Не зважаючи на зверхню ніби гармонійність у праці Політбюра, там — кажуть деякі західні спостерігачі — проходить завзята боротьба не тільки за заміну особи, але також за зміну політики в царині внутрішньої, зовнішньої і оборонної політики. Говориться навіть про перевагу в ЦК КПСС і Політбюро так званого консервативного крила, яке спирається на підтримку совєтського генералітету. Є ще також третя версія, що Брежнєв, мовляв, і так не сповняє уже своєї функції і являється тільки безвладною фіґурою в руках „чвірки" до якої належить: Андрей Кіріленко, Юрій Андропов, шеф КҐБ, маршал Дімітрій Устінов і Константін Черненко.

Правда, при тому також згадується декількох інших партійних функціонарів з молодшої генерації, наприклад, 67-річного Віктора Ґрішина, 51-річного Міхаїла Горбачова, а навіть теперішнього ґавляйтера України Володимира Щербицького, який в Українській ССР проводить визначену ЦК КПСС генеральну лінію, зокрема русифікаторську колоніяльну політику, чітко визначену на XXVI з'їзді імперської КПСС. І вже сьогодні ніхто не сумнівається, що найбільші труднощі режимові справляють національні проблеми; про це свідчить цілий ряд фактів, зокрема численні політичні процеси не тільки над членами ОУН-УПА, але також над учасниками руху спротиву і оборонцями Гельсінкських угод, які в меншій чи більшій мірі пов'язані з цим рухом. Наш „земляк" В. Щербицький дуже добре вкладається в рамки комуно-московської політики в Україні і тому не дивно, що його ім'я дуже часто згадується при спекулятивних міркуваннях про наступників Брежнєва.

Несподівано для всіх і після кружляння прерізних вісток про затяжну хворобу кремлівського диктатора, Брежнєв появився на Кремлі і навіть взяв участь у відзначенні 112-ої річниці з дня народження Владіміра Леніна. Його постать радше була подібною до куклиманекена, і активної участи у святкуваннях він не брав. Головним промовцем на цих відзначуваннях був шеф КҐБ Юрій Андропов — і це деякі західні коментатори зінтерпретували, як познаку висування Андропова на чоло совєтської політики, а в майбутньому може навіть на становище генерального секретаря ЦК КПСС й інші пости, що їх досі ще займає Леонід Брежнєв. Інші аналітики, навпаки, твердять, що Ю. Андро-

(Закінчення на стор. 3)

Іванна Савицька

Реквієм по неповторній людині

„А серце його голубине любило пісню над усе..."

Він відійшов так тихо і так скромно, як відходять рідкісні люди, яким земні „кадила" і поклони — непотрібні.

Магістра Леонтія Крушельницького пам'ятаю ще з тих часів, коли нюйоркська „Думка" стояла на вершку слави, а він володів нею — не батутою, не магістерським дипломом, не титулами, а магнетом його особовости, і найбільшою, найсильнішою силою, якою є людське серце.

Нюйоркський хор „Думка" і мгр Леонтій Крушельницький творили тоді одну гармонійну симфонію.

Пройшло багато років, багато труду, виступів, концертів, поїздок, безперебійна служба цілій громаді Ню Йорку. Мгр Крушельницький не придбав собі за той час ні титулу професора, ні маестра, а титул „нашого Льоня", і так лишився до останку свого життя.

А потім прийшли жорстокі дні осамітнення, відірвання від живої громади, дні безділля, терпінь, невідкличні дні без надії і отої страшної ізоляції від світу музики, пісні, хорового мистецтва.

Це так, як би орлові зв'язав хтось крила і посадив його в клітку, з якої немає вороття.

І саме тут можна покликатись сміло на слова Ольги Кузьмович, що громада оплакує покійників, але — за життя не віддає їм добре заслуженої шани...

Тепер уже не долетять до нього ніякі зворушливі промови, ніякі слова признань, і пісня, його улюблена пісня розгубиться десь у засвітах. Уже запізно, а шкода, бо відійшла неповторна людина, голубине серце якої любило ту пісню над усе...

ПРО ТЕ І ТАМТЕ

Про львівського короля і черевики Ікера

Коли ми зголосилися заповняти прогалину, яка постала у суботнішній „Свободі", після відходу на довгу відпустку Ікера, ми не обіцювали нікому, а найменше собі, що будемо вступати у довгими роками витоптані черевики Ікера.

До того бракує нам багато атрибутів, от хоча б вміння Ікера всунути до фейлетонів рекляму чи вістку про різні події нашого українського життя. Уявляємо собі, як частенько в десятках років, знайомі чи приятелі просили нашого фейлетоніста згадати „якось" імпрезу, що має відбутися, та заохотити її побачити. А наш добрий Ікер нікому не відмовляв, навіть як те „якось" було важко втиснути до змісту. Ціле щастя, що в тих часах жили славні Татухи — та в їхні розмови можна було не одне зручно вплести. Честь і слава панству Татухам — нам шкода, що ми тепер не можемо ними покористуватися.

Бо ось, ми зовсім несподівано, опинилися у подібній ситуації, як давніше Ікер. Але у нас немає ані відповідного таланту ані Татухів... А тут ідеться ще і до того про імпрезу, в якій головною особою є саме І. Керницький і його театральна вистава „Король стрільців". До речі, п'єса, про яку мова, називалася раніше „Муза на оф-сайді" і повстала вона ще за „давніх добрих часів" у передвоєнній Галичині та має вже добру сороківку. В останньому році однак Ансамбль „Заграва" вивів ту комедію із львівського життя в рамах Багатокультурного театрального фестивалю у Торонто та, як ми читали у пресі, вона пройшла з успіхом. А тепер з початком травня „Король" загостив до Ню Йорку. Як прийме його наша холодна і вибаглива нюйоркська публіка — побачимо. Хай вже за те потерпають організатори. А Ікерові бажаємо, щоби виставлення цієї п'єси, дало йому поштовх до нової письменницької і драматичної творчости. Бо саме для неї він покинув „Свободу", а посвятити свободу можна лише для справді чогось великого.

• • •

От і виконали ми „якось" наше завдання, хоча і без панства Татухів! Не вийшло воно так вправно і гладко як у Ікера, але, як сказано вище... ми не обіцяли, що ввійдемо в його черевики.

То може і добре, що нам тепер дають у суботу місце „у стіп" пані І. Савицької, а не там де були колись „Наші будні".

О-КА

ДЛЯ ЗМІЦНЕННЯ СПІВПРАЦІ МІЖ ТУРЕЧЧИНОЮ і Грецією вже раніше постала Спільна група оборони, яка керувала справами оборони спільних інтересів та поглибленням і зміцненням співпраці між тими обидвома державами. Останнім часом на доручення урядів обидвох держав Спільна група розвинула пожвавлену діяльність. Вислідом цієї праці є нові напрямні й плян заходів для піднесення безпеки Туреччини. Нові напрямні й пляни праці мають за завдання з одного боку піднести лад і внутрішню безпеку в Туреччині, а з другого — скріплювати мир у сусідніх обширах з нею. Американську делеґацію в Спільній групі очолює помічник секретаря оборони Ричард Перле.

Аргентинсько-британський конфлікт поставив президента Реґена та цілий американський Уряд у дуже незручне і важке положення, тому що Америка однаково — як Арґентину, так і Великобританію уважала і уважає близькими „союзниками і приятелями".

Володимир Душник

„ПОЛІТИКА ОДНАКОВОГО ТРАКТУВАННЯ"

Навіть тепер, коли британська морська піхота уже заняла остров Південної Джорджії, 800 миль на схід від Фалькляндських островів, і коли „місія посередника", державного секретаря Александра Гейґа цілковито провалилася, президент Реґен і в дальшому хвалить „блискучі зусилля" Гейґа в справі полагодження арґентинсько-британського конфлікту.

Буенос Айрес і Лондон — зовсім розчаровані в політиці президента Реґена, яку обидві столиці вважають радше „сидженням на плоті" ніж конструктивною участю у полагодженні спору. На ділі Англія сподівалася, що Америка виступить явно проти мілітарного загарбання Фалькляндських островів Арґентиною, як теж і Арґентина домагається підтримки Америки в її останньому мілітарному потягненні. Назагал у світі припускали, що Америка засудить Арґентину за мілітарну аґресію без огляду на це, які в Арґентини були б права щодо Фалькляндських островів.

Насправді таких ситуацій з невирішеною суверенністю — багато більше в світі: поділена Німеччина, розчленована Корея; оспорювані території між Совєтським Союзом і Китаєм у Азії між Єгиптом і Ізраїлем на Синайському Півострові, в Кашмірі між Індією і Пакістаном, та навіть в Канаді, якщо мова про французький сепаратизм у Квебеку.

Америка може вести т. зв. політику однакового трактування щодо суверенности над Курильськими островами, які тепер є предметом суперечки між Японією і Совєтським Союзом, та в інших подібних випадках. Але, якщо йдеться про вжиття мілітарної сили, щоб полагодити місцеві суперечки, назагал уважають—, що це може довести до хаосу та загальної світової війни.

Уряд президента Реґена є під загальним обстрілом критики за його непослідовність у примінюванні певних принципів, які керують закордонною політикою. Наприклад, Вашінґтон слушно засудив Москву за брутальну інвазію Афганістану та гостро критикує Кубу, яка висилає тисячі своїх вояків до Африки, які роблять чорне діло Москви, чи за шантаж Польщі.

Але водночас Вашінґтон вагається засудити Ізраїль за знищення атомових інсталяцій в Іраку чи за захоплення т. зв. „Ґолянських висот", чи за вжиття сили для придушення арабських змагань до самоуправи на Західньому Побережжі ріки Йордану. Вправді, Вашінґтон впівголос критикує ізраїльський уряд, але ж і рівночасно продовжує фінансувати цю політику Ізраїля, яку в засаді осуджує хоч би і в не дуже рішучому тоні.

Недавно відомий лондонський журнал „Економіст", який від самого початку вибору Роналда Реґена на президента ЗСА був його прихильником, гостро засудив — „сидження на плоті" американського Уряду в справі захоплення Фалькляндських островів, твердячи, що таке становище Америки зродить недовір'я до Америки в Англії та позбавить ЗСА британської підтримки американської атомової політики в Европі та політики НАТО взагалі. Що більше, — пише „Економіст", — така нерішучість Америки щодо одвертої мілітарної аґресії Арґентини, скріпить „невтральні рухи" в Західній Німеччині та інших країнах Західньої Европи і тим робом промостить шлях для антиамериканської політики Совєтського Союзу в Західній Европі.

Існують великі сумніви, чи Вашінґтон рішиться на певну, ясно здекляровану, політику в справі англо-арґентинського конфлікту.

Якби не було — сьогодні американсько-британські стосунки є в стадії глибокої кризи. Якщо британська політика покажеться доцільною і рішаючою у відношенні до Арґентини-можливо „гріхи", Вашінґтону призабудуться, однак, якщо Англія програє та її престиж в очах просовєтського бльоку у світі впаде, тоді можна сподіватися цілковитого провалу західнього союзу вільних держав.

Дмитро Ткачук

ГУЦУЛЬСЬКІ ХРАМИ В УКРАЇНІ І АМЕРИЦІ

Храм в Україні, а головно на Гуцульщині, — це дуже урочисте і „набутне" свято — як в релігійному, так і в родинному і громадському відношенні. Кожне село чи містечко мало свого патрона, то є святого в ім'я якого посвячена була церква, і в той день відбували храм. Вони реґулювали ті святкування, щоб не припадали на той самий день. То означало, дати можливість навколишнім селам брати участь, наприклад, в Косові на Івана, в Космачі на Петра, в Шешорах на Параскеві, в Прокураві на Іллі, в Жаб'ї Перша Богородиця, Криворівня, Друга Богородиця. Те саме на Буковинській і Закарпатській Гуцульщині.

Храмовий день був різноманітний, аж до втоми, але зате милий і зворушливий. Церква виповнювалася вірними і там відправлялася торжественна Служба Божа, яка була в особливому святочному настрої. Після відправи всі знайомилися, зустрічали своїх рідних і знайомих із сусідніх сіл та запрошували до себе в гостину. Інші робили спільні пам'яткові світлини. А там, на вулиці, чи іншому призначеному місці коло церкви, торгівці торгували різним крамом: образами, іконами, різнорідними забавками, різною ґалянтерією, із сира гарно-повироблюваними кониками, баранчиками, дримбами, сопілками, содовою водою, всілякими лімонадами та різними солодощами і т. д.

Це все ділялося під відкритим небом, а в ґаздівських хатах була гостина і набутки. Та не лише набутки, там обговорювалися різні справи: родинні, господарські, полонинські, бутинярські та інші. А як під впливом „щирої гостини" язик трошки розв'язувався, хтось співав пісню: „Я жандара си не бою, (на шандара свищу!) В мене ноги оленеві, (сталь на топорищу!) Тоді не в одного з ґаздів з наболілих грудей можна було почути тяжкий віддих, а за ним слова гніву: „Гей, мой мой, ба, коли то прийде час, що наша свята земля, наші рідні гори стануть вільними від цих двічі проклятих катів зайдів". І в тій тяжкій задумі і душевному гніві хтось затягав пісню:

Гей, браття опришки, долийте горілки,
До ватри докиньте ще дров!
Настрійте ми горло голосом сопілки,
А я вам співати готов.

І так празнувало ціле село, а біля церкви було дальше гамірно і весело. Мальовничі одяги, в яких пишалися гуцулочки і мой файні леґіники та чесні ґазди і ґаздині прикрашували гори, як ті чічки. В кожного і кожної були свої зацікавлення і заміри, і всі хотіли бути центром уваги.

Під дзвіницею гуртками стояли чи сиділи статечні ґазди, та пригадували свою молодість, та як то вони разом „камаші фасували" і воювали за чужі інтереси. І як то постала своя держава, яку не змогли утримати хоч багато за неї полягло, та й немало прийшлось натерпітися через те бажання до волі — від ляхів, румунів, мадярів, не згадуючи вже росіян.

З-під брами церкви, час до часу долітала і немов в'язалася з розмовою ґаздів тужлива мелодія ліри, і слова пісні лірника, старця-каліки:

Ой у тихім лузі,
Садив дід калину.
Народила бідна вдова
Сина сиротину.

Бідна вдова плаче,
Немає опіки,
Лиш над сином пропадає,
Сирота навіки.

Згодом починало все стихати, бо сонечко наближалося до верхів. Крамарі роз'їжджалися, деякі гості ночували, а інші пускалися верхи додому. У багатьох селах на Гуцульщині в той день увечері в читальні „Просвіти" відбувалася культурна імпреза. Переважно то були вистави власних аматорських гуртків, які ставили поважні п'єси: „Верховинці", „Назар Стодоля", „Невільник", „Сватання на Гончарівці", „Наймичка", „Украдене щастя" і т. д. До тогочасної і сучасної української долі була драма „Там де воля кривавим цвітом зацвіла" Матія Мельника.

Так було колись, а як — сьогодні? Кажуть що там народ далі не покидає своїх традицій, і наперекір совєтським окупантам, масово з'їжджається на храми і то з далеких сторін. І напевно так як колись там зустрічаються рідні і знайомі, лише далеко не всі. Одні на чужині — інші в тюрмах і засланнях. Також зустрічаються друзі по „різнорідній зброї", та діляться своєю незавидною долею, та ще гірким терпінням як батьки і діти. І знову лише за те, що хотіли бути вільними, і що люблять свою батьківщину Україну. Лише тепер тихіше співають пісню: „Я москаля си не бою (на москаля свищу!).

І тут в Америці чи Канаді — гуцули зберігають рідну традицію храмів. Уже від двадцять років, майже щорічно вони влаштовують храми під патронатом св. Юрія Переможця. Вони відбуваються на наших гарних оселях „Союзівки" і „Верховини". Так і цього року, Українське Світове Об'єднання Гуцулів влаштовує свій храм на оселі „Верховина" 22-го- 23-го травня ц. р. з різнорідною дводенною програмою з участю на Службі Божій в місцевій стилевій церковці. Головним доповідачем буде ред. Уляна Любович, внучка славного дослідника Гуцульщини, Володимира Шухевича. В розваговій мистецькій частині під назвою „Гуцульський Вечір" беруть участь автори української сцени — Іванна Кононів, Валя Калин, і гуморист Стефан Магмет. Рівнож у тому монтажі бере участь Танцювальний Ансамбль „Черемош" із Філядельфії під керівництвом Дмитра Сороханюка, та його асистентів Юрія Голінея і Галини Стефурак. Після програми — забава під звуки відомої оркестри В. Гірняка, як рівнож гуцульської музики. Як бачите, дорогі гуцули і приятелі, управа УСОГ поробила всі старання, щоб наш храм відбувся так святочно і гостинно, як колись там, на нашій рідній Верховині. Тож, не будьмо байдужі до наших світлих традицій і приїжджаймо на храм, де зможемо в гарній та рідній атмосфері провести час. При тому корисно для здоров'я побувати тих два дні на свіжому повітрі, та полюбуватися природою оселі, і на короткий час забути ті наші закурені пилом міста. Пам'ятаймо, що все інше — набута річ, а здоров'я друзі і наші зустрічі, це речі, які ніколи не вертаються.

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МІСТА НЮ ЙОРКУ, ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

повідомляє своїх Членів, що

в суботу, 22-го травня 1982 р., о год. 4-ій по пол. в домівці ч. 22 Українського Народного Дому 140-142 Друга Авеню, НЮ ЙОРК, Н. Й.

відбудуться

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

з наступним порядком:

1. Відкриття і вибір Президії.
2. Затвердження порядку денного.
3. Вибір і затвердження верифікаційної та номінаційної Комісій.
4. Прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів.
5. Звіт керівних органів:
   а) Управи
   б) Контрольної Комісії та
   в) Громадського Суду.
6. Запити і дискусія над звітами.
7. Уділення абсолюторії уступаючій управі.
8. Звіт верифікаційної Комісії.
9. Вибір нових керівних органів КОУАО.
10. Коротке слово п-ні ЗЕНІ МУХИ, асистентки сенатора Ал Д'Амато в справі активізації української громади в американському громадському житті.
11. Різне і внески.
12. Закриття Загальних Зборів.

У Загальних Зборах прислуговує право участи з рішальним голосом представникам організацій — членів КОУАО м. Ню Йорку. Кожна організація, член КОУАО, висилає одного делеґата від 100 своїх членів і 2-ох делеґатів з членства понад 100. Членський даток (10 дол.) можна буде вплатити при вході на залю зборів.

Якщо на означений час не прибуде відповідне число делеґатів, Загальні Збори розпочнуться 30 хвилин пізніше і вважатимуться правосильними.

ЗА УПРАВУ:

Інж. Михайло Шпонтак, в. р. — *голова*
Мґр. Осип Рожка, в. р. — *секретар*

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"
та
УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО „СМОЛОСКИП" ім. В. СИМОНЕНКА

влаштовують у травні 1982 р. спільно з іншими організаціями

ЛІТЕРАТУРНІ ВЕЧОРІ
З НАГОДИ ПОЯВИ III-го ТОМУ ТВОРІВ
МИКОЛИ ХВИЛЬОВОГО

У всіх нижчеподаних місцевостях виступлять:

Осип Зінкевич, представник „Смолоскипа" н. т.: **„Чому видаємо твори М. Хвильового?"**

Марта Гарасовська, мистець слова з Вашінґтону: **читатиме уривки з творів М. Хвильового**

Літературні Вечорі відбудуться у таких місцевостях:

ЕДМОНТОН, неділя, 9-го травня, год. 2:30
Спільно з УКРАЇНСЬКОЮ СТРІЛЕЦЬКОЮ ГРОМАДОЮ
в залі УНО, 10629 98th Street, Edmonton, Canada

Керівник Вечора — **ред. Юрій Стефаник** (Голова ОУП „Слово" в Канаді); доповідач — **д-р Мирослав Шкандрій** (університет Калґари); уривки з творів М. Хвильового читатиме також **Роман Осташевський.**

ТОРОНТО, п'ятниця, 14-го травня, год. 7:30
Спільно з Відділом ОУП „Слово" в Торонто
в залі Інституту св. Володимира, 620 Spadina Avenue, Toronto

Керівник Вечора — **д-р Олександра Копач** (голова ОУП „Слово" в Торонті); доповідач — **д-р Остап Тарнавський** (голова ОУП „Слово", Філядельфія); у мистецькій частині виступить **квартет УМІ ім. М. Лисенка, кляси проф. І. Ковалева.**

ОТТАВА, субота, 15-го травня, год. 8:00
Спільно з Відділом СУСК-у в Оттаві,
в залі Carleton University Unicentre, 1st Floor, Community Centre (Games Area), Ottawa.

Керівник Вечора — **проф. Богдан Боцюрків** (Карлтонський університет); доповідач — **проф. Борис Шнайдер** (колишній редактор Видавництва АН УРСР, Оттавський університет).

МОНТРЕАЛЬ, неділя, 16-го травня, год. 3:00
Спільно з ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИМ КЛЮБОМ І ТОВАРИСТВОМ УКРАЇНСЬКО-КАНАДСЬКИХ ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ І ПІДПРИЄМЦІВ
в залі УНО, 5213 Hutchinson Street, Montreal

Керівник Вечора — **мистець Аріяна Лисак;** доповідач — **проф. Борис Шнайдер;** у мистецькій частині виступить дует бандуристів — **В. Волощук і Є. Якимів.**

ВІННІПЕҐ, п'ятниця, 21-го травня, год. 8:00
Спільно з українською читальнею „ПРОСВІТА" у Вінніпезі,
в залі „Просвіти", 667 Flora Avenue, Winnipeg, Canada

Доповідач — **письменник Олександер Гай-Головко,** сучасник М. Хвильового.

МІННЕАПОЛІС, неділя, 23-го травня, год. 4.00
Заля Української Православної Церкви св. Михаїла, 504 4th St., N.E., Minneapolis.

Доповідач — **письменниця Оксана Соловій;** у мистецькій частині виступить **бандуристка Таня Вовк.**

Чистий дохід з усіх Вечорів призначений на видання дальших творів Миколи Хвильового.

Помер останній наш посол св. п. Микола Шумицький

(В.Т.). Як подає „Українське Слово" з Парижу, 28-го лютого, тут, на 93-му році життя, відійшов у вічність 5-го січня 1982 року останній з наших дипломатів, полковник армії УНР, інженер-архітект Микола Шумицький. Св. п. М.Шумицький народився 30-го квітня 1889 року в Чернігові; після здобуття загальної освіти він закінчив у Києві політехнічні студії та Школу мистецтва і архітектури.

Св.п. Микола Шумицький, вояк, дипломат і будівничий.

На Другому Всеукраїнському З'їзді, що відбувався від 10-го до 23-го червня 1917 року, М.Шумицького обрали до Всеукраїнської Ради військових представників; відтоді він увіходив у склад Українського Військового Генерального Комітету та став членом Центральної Ради. Згодом його було призначено (5-го вересня 1919 року) членом Української делеґації на Мирову конференцію в Парижі, а від вересня 1920 року він увійшов у склад Української Дипломатичної Місії у Франції як її радник у економічних справах. Від 24-го листопада св.п. М.Шумицький став консультантом Української Державної купівельної комісії закордоном.

Коли 5-го лютого 1921 року Арґентина де юре визнала УНРеспубліку, то Уряд УНР призначив радника М.Шумицького першим послом України в Буенос Айресі для встановлення першого посольства України на американському континенті. Вірчі Грамоти від українського Уряду йому видано було не лише на Арґентину, але також на Бразилію, яка зайняла була до справи визнання України вичікуючу позицію.

Не маючи змоги зреалізувати дипломатичне представництво в Буенос Айресі, св. п. М.Шумицький переїхав звідти до Парижу, де почав виконувати обов'язки голови Українського Дипломатичного Представництва УНР в Парижі, коли був відсутній шеф Місії проф. Олександер Шульгин.

У квітні 1921 року посол св.п. М.Шумицький займав пост також уповноваженого Українського Червоного Хреста на Францію. В 1924 році інж. М.Шумицький відійшов із становища дипломатичного представника України і став у 1925 році головою Генеральної Ради Союзу Українських Еміграційних Організацій Франції, займаючи цей пост довгі роки аж до 1942 року, тобто аж до часу розв'язання Союзу на вимогу німецьких окупаційних властей.

Св.п. Микола Шумицький був представником Союзу Української Еміграції Франції також у Дорадчій Раді Ліґи Націй у справах біженців при Комісії для опіки над еміґрантами, що її головою був славнозвісний Нансен (відомий найбільше з т.зв. „нансенівських пашпортів"), і був серед українського еміґраційного інтелектуального світу членом управи Бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі та членом управи Музею-архіву.

Полковник, державний муж, архітект-будівничий, св. п. Микола Шумицький був досьогодні останнім живим ще дипломатом (1918 - 1924) української вільної держави. Із його відходом не стало останнього посла дійсної реально-діючої і визнаної міждержавної служби найвищого дипломатичного розряду. Він був останнім послом вільної України.

За міжнародну, громадську та політичну працю посланник Микола Шумицький був нагороджений Орденом Симона Петлюри. У смутку залишив покійний Микола Шумицький сина Ярослава з дружиною та двома внуками, і всю українську громаду.

„Думка" у Вашінґтоні

„Вітаю вас з найбільшим українським святом!" — Такими словами розпочав свій короткий виступ-привітання присутніх на Шевченківському святі голова Об'єднання Українців Вашінґтону Володимир Демчук.

Він нагадав нам про мрії й заповіт Пророка України. Про те, що „в своїй хаті, своя правда...", та про боротьбу за „правду святую", за правду Т.Шевченка, який був поборником людських і національних прав задовго ще перед тим, як ідея ця набрала міжнародно-юридичного значення і здобула прихильників не тільки серед широких культурних, але й науково-політичних кіл у країнах усього світу.

В.Демчук у своєму привітанні делікатно вказав також і на причину, чому ми до цього часу не маємо своєї ні від кого незалежної батьківщини-держави. Цією причиною є відсутність єдности. І до єдности закликав нас усіх голова Об'єднання Українців Вашінґтону.

Гістьми в день Шевченківського свята у Вашінґтоні були — відома правозахисниця Надія Світлична і прославлений нюйоркський хор „Думка" під керівництвом Семена Комірного.

Н.Світлична поділилась з нами спогадами про знайомство з творами Шевченка, коли була дитиною і жила в селі, про відзначування Шевченківських роковин в шістдесятих роках у Києві, про створення тоді з ініціятиви самої молоді „Клюб творчої молоді", про збирання біля пам'ятника в день перевезення домовини Тараса Шевченка з Петербургу в Україну. Клали вінки, співали, деклямували вірші, аж поки занепокоєна цим влада не почала влаштовувати в цей самий день „День поезії"...

Згадала Н.Світлична і про долю вітража Али Горської, Панаса Заливахи та інших художників. Розповіла про обмеження в Каневі, куди до Тарасової могили люди звідусіль прибували й прибувають, наче паломники. Розказала про відзначування шевченківських роковин і в'язнями в Мордовських таборах, де й вона була. На закінчення своїх спогадів вона прочитала вірш Ліни Костенко „Заворожи мені, волхве...", присвячений Шевченкові. Виступ її був зворушливо цікавий.

Хор „Думка" відкрив програму „Заповітом" М.Вербицького. І зразу ж хор і соліст Ігор Замятий своїм виконанням зачарували публіку.

Це зачарування зросло, коли зі сольоспівами виступив професійний співак М. Фабрика. Природно-гарний голос соліста — прикраса для всієї програми хору. Про одну річ слід в цьому випадкові сказати, а саме — коли вже бере участь у програмі співак такого калібру як М.Фабрика, то йому треба заздалегідь робити рекляму. Він на це повністю заслуговує і з цього зискає не тільки хоровий колектив, але й його організаційно-адміністративні керівники.

Позитивність враження — річ незаперечна. Цьому прислужилось і виконання, і твори маловиконуваних хорами композиторів, які є складними своїм виконанням і, фактично, не під силу аматорським хорам. А хор „Думка" виконав такі складні твори, як „Заповіт" М.Вербицького і „Кавказ" С.Людкевича напам'ять. Ну як же не захоплюватись! До того ж і виконання було чудове.

За нетрафаретність вашінґтонці залишились дуже вдячні і членам хорового колективу, і їх керівникові.

Очевидно, що слід підкреслити майстерність й інших солістів: О.Качарай, сопрано, В.Терешковець, тенор і А.Ґроґуль, альт.

Якщо говорити про інші точки програми, то можна тільки пошкодувати, що ані сцена, ані заля не сприяли потрібному настрою рецитаторки. Ольга Шуган знайшла себе тільки в останню хвилину свого виступу, а шкода, бо ми її знаємо, як непересічних здібностей мистця драми й живого слова.

Мусимо також поспівчувати й Ірині Фабриці. Вона — професійний акомпаньятор, а в цей день їй таке піяніно дісталося, що й барабан був би ліпшим. І тут ми мусимо звернути увагу організаторам, місцевим організаторам: піяніно чи фортепіяно, як і все інше (мікрофони, світло, удекорування сцени, підбір залі) треба забезпечити задовго перед концертом. Все мусить бути перевірено й готове задовго до концертного виступу.

Акомпаньяторка, яка завжди повна чутливости й вміння бути співтворцем чарівної виконавчої гармонійности, цього разу, напевно, була розчарована. Піяніно таки не дописало. І вина в цьому не піяністки, а організаторів чи підготовлювачів концерту — вашінґтонців.

Недотягнення — недотягненням, а „Думка" нас таки очарувала. Особливий комплімент заслуговує, очевидно, диригент С.Комірний, професійність якого незаперечна, а за те, що бере в репертуар маловиконувані, а то й забуті твори, йому належить честь і слава.

Велика вдячність належить кожному членові хорового колективу. Треба таки бути неабияк ідейним, щоб після нічної зміни, прийшовши з праці, швидко переодягнувшись, сісти в автобус і, не думаючи про їжу, приїхати з Ню Йорку до Вашінґтону і без належного відпочинку з дороги майже зразу вийти на сцену.

Такі факти тільки ще більше уприємнюють зустріч з „Думкою".

Вашінґтонці мають чимало талановитих людей і власними силами могли б вшанувати пам'ять Шевченка. Але ідея мати „Думку" на шевченківському святі — таки понадконкуренційна. І за те, що голова нашого об'єднання В.Демчук цю ідею перетворив у життя належить йому, як інколи кажуть, великий кредит.

Вашінґтонець

Наближається...

(Продовження зі стор. 2)

пов являється прикриттям дійсних кандидатів на це керівне становище в комуно-московській імперії, а його тимчасове „фаворизування" — це „димова заслона" для тих кіл на Заході, які цікавляться цією проблематикою.

Читаючи підсовєтську щоденну пресу й інші видання, приходиться ствердити, що деякі совєтські автори, вправді дуже обережно, почали критикувати політику детанту і приязної співпраці комуністичних країн із Заходом, цю політику, яка була доменою Брежнєва. Подібна ситуація існувала перед упадком Нікіти Хрущова. Тоді в журналі „Комуніст" появився ряд статтей про політичні помилки („суб'єктивізм і волюнтаризм") тодішнього імперського володаря, який в 1964 році під тиском мусів уступити, нібито з причини поганого здоров'я.

Чи така сама доля зустріне Брежнєва? На це питання не мають відваги відповідати знавці й аналітики підсовєтських справ, бо система „совєтської демократії" — дуже складна і тільки невеличка кліка верховодів втаємничена в усі подробиці імперських внутрішніх справ.

Вони займаються міжпартійними розграми, інтриґами, ведуть боротьбу за владу тощо. Однак, на нашу думку, комуно-імперські диктатори мають куди більшу від персональної проблеми: комуністична система „реального соціялізму" перестає діяти не тільки на Заході, але також в комуністичних державах. Тому наслідникові Брежнєва, хто б він не був, прийдеться скріпляти імперські підвалини, правдоподібно, посиленим терором зверненим проти власного населення, зокрема в поневолених Москвою країнах і сателітах у яких нагромаджується вибуховий матеріял, який при сприятливій коньюнктурі чи поглибленні кризи в самому совєтському керівництві знищить імперію.

Вшановуючи благородний звичай, який БРАТСТВО кол. ВОЯКІВ І. УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА рік-річно переводить, відвідуючи могили своїх Побратимів, засвічуючи лямпади і співаючи Воскресні пісні, на ЦІЛІ БРАТСТВА складаю $30.00 долярів.

Провідна Неділя 1982 — *ТЕТЯНА БОГАЧЕВСЬКА*

Замість китиці квітів на свіжу могилу Дорогої нам

бл. п.

Оленки з Вірщуків Савицької

складаємо 100.00 долярів на ФОНД РОЗБУДОВИ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ у Ню Йорку

•

Мужеві д-рові Юрієві, дорогим дітям Христі і Даньові, Вельмишановним Батькам і Сетрі Оленки та ближчій і дальшій Родині наше глибоке співчуття.

СЕКЦІЯ ДРУЖИН ЛІКАРІВ
Ню Йорк — Ню Джерзі

В ЧЕТВЕРТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого МУЖА

бл. п.

ПАВЛА ПОЛІЩУКА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в п'ятницю, 14-го травня ц. р., о год. 8:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку;
в неділю, 16-го травня ц. р., о год. 10:30 ранку в церкві Успення Матері Божої у Фінікс, Арізона.

Про молитви за спокій душі Покійного просить — дружина — РОЗАЛІЯ

Головна Управа Українського Золотого Хреста

з великим жалем повідомляє своїх Членок та усе Громадянство, що в суботу, 24-го квітня 1982 р., несподівано, відійшов від нас у Вічність у Дітройті, Миш.

✝

сл. п. інж.

ЯРОСЛАВ ВАРИВОДА

Муж заступниці голови нашої Організації, визначний громадський діяч, людина кришталевої вдачі.

ПОХОРОН відбувся 28-го квітня 1982 р.

•

Дружині Покійного — Дорогій Пані Ірені, Доням і Родині складаємо сердечні і глибокі співчуття.

ГОЛОВНА УПРАВА УЗХ

Дирекція Українського Інституту Америки

в глибокому смутку повідомляє всіх своїх Членів та Громадянство, що 26-го квітня 1982 року, відійшла у Вічність

✝

бл. п.

ОЛЕНКА САВИЦЬКА

активна та працьовита членка Українського Інституту Америки.

•

Скорботному мужеві д-рові Юрієві, Дітям, Родичам та всім членам Родини Покійної складаємо наше щире і глибоке співчуття.

ДИРЕКЦІЯ УІА

✝

У глибокій повазі і смутку повідомляємо, що в дні 27-го квітня 1982 року закінчила свою довгу і болючу мандрівку поміж життям, а смертю

бл. п.

ОЛЕНА ФЕДАК-ШЕПАРОВИЧ

народжена 21-го жовтня 1894 року, одна із піонерок жіночого руху на західніх українських землях, журналістка, відпоручниця ЗУНР до Міжнародного „Червоного Хреста", співосновниця і член управи Союзу Українок в роках 1924-1939, директор Видавництва і редактор двотижневика „Жінка", репрезентант українського жіноцтва на міжнародних конґресах, член УНДО.

ОЛЬГА КУЗЬМОВИЧ — дочка
ХРИСТЯ І ЮРКО — внуки
КОЛЯ І НАДЯ — правнуки

сестри:
СОФІЯ МЕЛЬНИК, Люксенбурґ
ОКСАНА ДРОГОМИРЕЦЬКА, Франція
ДАРІЯ БУЧАЦЬКА, Австралія
БОГДАН ФЕДАК, Бразилія — брат

Ми поховали Її, згідно із бажанням скромно і тихо у присутності найближчої родини на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Молодь Дітройту в поклоні Патріярхові

Концерт середньої й початкової шкіл парафії Непорочного Зачаття в Дітройті в поклоні Патріярхові Йосифові, у неділю, 28-го березня, став для української громади нагодою побачити, як працюють наші школи і яких добиваються успіхів. Це була надзвичайно старанно приготована і вдала імпреза, де діти з любов'ю і щирістю вшанували Людину, що для них вже стає мітичною.

Це була зворушлива і радісна хвилина, коли на сцену вийшли злучені хори обох шкіл і виконали „Молитву за Патріярха". Змістовні промови виголосили М.Дутко і М.Нагріч, підкресливши значення і заслуги Патріярха.

Дальші точки програми виявили дуже солідну підготовку хору, що було заслугою учительки Ляриси Гнатюк, яка вміла з'єднати собі молодь і завдяки своїм музичним здібностям опрацювала такий репертуар, який через його технічні трудності, молодіжні хори звичайно оминають.

Квартет бандур у складі—Д.Феденко, П.Гришко, С. Ляш і К.Турак, був милим збагаченням програми і супроводив деякі точки. Завзяття молодих козаків проявилось в танцях М.Кєби, А.Гайдукевича і Д.Мацілинського, виконаних вправно і легко.

Учениця 3-ої кляси Л. Шамрай проспівала свою сольову пісню з ніжністю і щирістю дитини. Терцет—С.Андрушків, Д.Конопада і С.Скорупа—виявив у співі надійні голоси.

Х.Юзич, учениця 11 кляси, відома вже як здібний хореограф разом з товаришками радувала глядачів хороводом, виконаним ґраціозно та з технічною вправністю. Спільну рецитацію виконали Л.Цісарук, Д.Миколенко, М.Совірка і Л.Заревич. Осібно деклямувала Ксеня Козак.

Парох о. Вернард Панчук, висловлюючи радість з такого вдалого і гідного вшанування 90-ліття Патріярха Йосифа, подав приємну вістку про дійсно надзвичайні успіхи наших учнів на загальній дітройтській виставці наукових проєктів. Завдяки наполегливій праці учительки Ольги Дуб відносно велика кількість дітей була допущена до цієї виставки, здобувши там на сотні перевірених проєктів із усіх шкіл Дітройту багато нагород.

Першу нагороду—золоту стяжку— здобули Христя Качан і Андрій Гайдукевич. Нагороджені і відзначені були Володимир Тернопільський, Марко Темник, Данко Миколенко. Відзначені—Лідія Заревич, К.Галушка, Степан Цєплій, Марія Галабурда, Дана Гика, Данило Нагріч і Керін Осінска. Взявши під увагу відносно невелике число учнів у школі, це дійсно є досягненням, яким може пишатися і школа, і вся українська громада.

Ця вістка була приємним завершенням цього вдалого концерту. Патріярх Йосиф, який так жваво цікавився нашою школою в часі, коли побував у Дітройті, напевно, буде радіти з нами з успіхів нашої молоді.

Володимир Баран

Концерт у пошану Патріярха в Йонкерсі

Українська громада Йонкерсу і околиць, під патронатом церкви св. Михаїла, вшанувала Патріярха Йосифа в 90-річчя його народження величавим концертом у неділю, 4-го квітня ц. р., в залі Дому СУМ-А.

Святочну програму започаткував хор при церкві св. Михаїла, який під дириґентурою д-ра Олега Сохана і при фортепіяновому акомпаньяменті Зірки Сохан відспівав І.Недільського „Молитву за Патріярха" та „Сей день його же сотвори" Д. Бортнянського.

Промову українською мовою про життя великого церковного мужа, Голову Помісної Української Католицької Церкви, виголосив о. Юліян Осадца, а англійською мовою добре опрацьовану промову промову виголосив о. Василь Джулі.

Соліст тенор Євген Титла при фортепіяновому акомпаньяменті Євгенії Палій проспівав молитву А. Гнатишина „Богородице Діво" і „Сон". Потім молодечий мішаний хор Осередку СУМ-А в Йонкерсі, під дириґентурою Оксани Ференц-Макаренко у фортепіяновому супроводі Оксани Футали проспівав „Благослови, душе моя" муз. о. С. Г., „Пролягла доріженька" муз. Майбороди та „Село" слова Т. Шевченка, муз. А. Гнатишина. Виступ молодечого хору був милою несподіванкою для всіх, які мали нагоду його послухати вперше.

Зчерги Оля Шкафаровська-Рудик з великим почуттям відрецитувала монтаж „Поклін Патріярхові".

Продовжуючи цей небуденний концерт, церковний хор під дириґентурою д-ра О. Сохана і при акомпаньяменті З.Сохан, проспівав „Ой, зійшла зоря" М. Леонтовича, сольо: П.Ганкевича і Люби Сохан. Завершенням цього святочного концерту була молитва із опери „Запорожець за Дунаєм" із сольовими партіями Євгена Титли і Люби Сохан, дириґент д-р О.Сохан при фортепіяні З.Сохан.

Скромне вдекорування сцени великим портретом Патріярха і гарним букетом квітів творило спільний акорд.

Не зважаючи на те, що на підготову концерту було відносно мало часу, він пройшов успішно і залишив у всіх присутніх дуже миле враження. Всі виконавці, як і мистецькі керівники, не брали жадної винагороди, так само як і Управа Дому СУМ-А, яка віддала безкоштовно залю для цього концерту. На закінчення о. парох Петро Федорчак від себе і Святочного комітету склав їм всім щиру подяку, а присутні нагородили їх рясними оплесками.

Зібрані гроші із концерту, в сумі 650 дол., через канцелярію Владики Василя Лостена переслано до Патріярха як дар любови.

М.Бурчак

Громада гідно...

(Закінчення зі стор. 1)

свого першого приходу до Львова в 1939 році розшукували Едварда Козака, який вже у „Зизі" й „Комарі" вславився своїми карикатурами Сталіна, але, на щастя, Е. Козак вчасно виїхав. Знаменитий вірш у присвяті Екові відчитав його найближчий приятель і сусід Богдан Нижанківський, популярно „Дуфта". Цей вірш буде надрукований в наступному числі „Лиса Микити". Вечір закінчив сам Ювілят, який говорив про свої „зустрічі зі славними людьми", які штовхнули його на шлях мистецтва, між якими найпершим був „дурний Микола" з рідного села Ювілята. Коли інж. В. Лончина у веденні програми тримався ділово-поважного тону, то в легший дотепний тон вдарила друга тостмайстерша письменниця Уляна Любович Старосольська з Ню Йорку. Весь вечір відбувся на культурному рівні та в атмосфері сердечности, бо присутніми були щирі приятелі і звеличники творчости Едварда Козака.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!